
– Den offentlige helsetjenesten skal fortsatt være førstevalget for leger og pasienter

AKTUELT I FORENINGEN

GISLE BRUKNAPP

gisle.bruknapp@legeforeningen.no

Samfunnspolitisk avdeling

Legeforeningen mener det er viktig å hindre en todeling av helsetjenesten og peker på at det må et økonomisk løft til for å motvirke dette.

PÅ HØRING: Legeforeningen, ved president Marit Hermansen og visepresident Anne-Karin Rime, var tydelig på at de støtter det overordnede målet i representantforslaget om å hindre todeling av helsetjenesten. Foto: Thomas Eckhoff/ Legeforeningen.

I hvor stor grad helsetjenesten skal være offentlig eller privat drevet, ligger an til å bli en av de store kampsakene mellom høyre- og venstresiden i norsk politikk frem mot høstens stortingsvalg. Temaet var gjenstand for en omfattende politisk debatt i fjor høst,

og Stortinget skal nå behandle et representantforslag fra Arbeiderpartiet om å stoppe privatisering og hindre todeling av helsetjenesten.

I den anledning deltok Legeforeningens president Marit Hermansen og visepresident Anne-Karin Rime den 5. januar på muntlig høring i Stortinget. Legeforeningen støtter det overordnede målet i representantforslaget om å hindre todeling av helsetjenesten.

Helsetjenesten trenger et økonomisk løft

Legeforeningen har over tid påpekt at den offentlige helsetjenesten har vært kronisk underfinansiert. Økningen til sektoren som kom i fjorårets statsbudsjett må gjøres varig, blant annet for å forhindre en todeling av helsetjenesten.

– Et av de viktigste tiltakene for å sikre likeverdig tilgang til helsetjenester er å sørge for at den offentlige helsetjenesten får et varig økonomisk løft. Dette støttes blant annet av samfunnsøkonomiske analyser utført av Menon Economics, sa Hermansen under høringen.

Større andel til private

Etter at reformen Fritt behandlingsvalg ble innført for fem år siden, har bevilgningene til den private delen av helsetjenesten økt. I tillegg har avbyråkratisering og effektiviseringskuttene (ABE-reformen), som betyr at blant andre sykehus får et flatt budsjettkutt for å effektivisere, økt fra 0,5 prosent til 0,6 prosent. Legeforeningen er bekymret for at dette vil gå utover økonomien til de offentlige sykehusene.

– Det er et tankekors at bevilgningene til Fritt behandlingsvalg øker, samtidig som avbyråkratiserings- og effektivitetskuttene økes. Dette innebærer at de offentlige sykehusene får mindre å rutte med i en situasjon der de må ruste opp for å ta igjen etterslepet i behandlingen. Dette er en utvikling Legeforeningen har advart mot lenge, og som på sikt kan gi grobunn for økte forskjeller og et todelt helsevesen, sa Hermansen.

Må redusere overbehandling

I representantforslaget stilles det spørsmål om det er høyere forekomst av overbehandling i den private helsetjenesten, og det foreslås å utrede forekomsten av overbehandling i det private. Legeforeningen støtter dette, men mener en utredning også må inkludere overbehandling i det offentlige.

– Legeforeningen arbeider for å redusere overbehandling og overdiagnostisering. Vi støtter derfor en utredning av omfanget av overbehandling, men mener en slik utredning bør undersøke hele helsetjenesten, sa Rime.

Under høringen ga Legeforeningen klart uttrykt for at det offentlige skal være bærebjelken i helsetjenesten, og at private helseleverandører er et supplement.

– Legeforeningen mener den offentlige helsetjenesten fortsatt skal være førstevalget for pasienter og leger, sa Rime.

Publisert: 1. februar 2021. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 5. september 2026.